अधिकरणवाचिनश्च । (६८/६२६)

'क्तोऽधिकरणे च ध्रौव्यगतिप्रत्यवसानार्थेभ्यः' (३.४.७६/३०८७) [1]इति वक्ष्यति । तस्य[2] प्रयोगे षष्ठी विभक्तिर्भवति । अयमपि प्रतिषेधापवादो योगः । इदमेषामासितम् । इदमेषां शयितम् । इदमहेः सृप्तम् (म. भा. १.४६८) । इदं [3]वनकपेर्यातम् । इदमेषां [4]भुक्तम् । [5]इदमेषामशितम् । द्विकर्मकाणां प्रयोगे कर्तरि कृति द्वयोरपि षष्ठी द्वितीयावत् । नेताऽश्वस्य ग्रामस्य चैत्रः । अन्ये प्रधाने कर्मण्याहुः । तदा, नेताऽश्वस्य ग्रामं चैत्रः ॥

न लोकाव्ययनिष्ठाखलर्थतृनाम् । (६९/६२७)

'कर्तृकर्मणोः कृति' (२.३.६५/६२३) इति प्राप्ता षष्ठी प्रतिषिध्यते । ल उ उक अव्यय निष्ठा खलर्थ तृन् इत्येतेषां प्रयोगे षष्ठी [6]विभक्तिर्न भवति । ल इति शतृशानचौ (३.२.१२४/३१००), कानच्क्वसू (३.२.१०६, १०७/३०९४,३०९५), [7]किकिनौ च (३.२.१८१/३१५१) गृह्यन्ते । ओदनं पचन् । ओदनं पचमानः । ओदनं पेचानः । ओदनं पेचिवान् । 'पपिः सोमं ददिर्गाः' (ऋ. ६.२३.४) । उ – [8]कटं चिकीर्षुः (३.२.१६८/३१४८) । ओदनं बुभुक्षुः (म. भा. १.४६९) । कन्यामलङ्करिष्णुः[9] (३.२.१३६/३११६) । [10]इष्णुचोऽपि प्रयोगे निषेधः । उक – आगामुकं (३.२.१५४/३१३४) वाराणसीं रक्ष आहुः ।

[१४७] उकप्रतिषेधे कमेर्भाषायामप्रतिषेधः । (म. भा. १.४६९)

दास्याः कामुकः[11] ।

अव्यय – कटं कृत्वा । ओदनं भुक्त्वा (३.४.२१/३३२०) ।

[१४८] अव्ययप्रतिषेधे तोसुन्कसुनोरप्रतिषेधः । (म. भा. १.४६९)

'व्युष्टायां पुरा सूर्यस्योदेतोराधेयः' (३.४.१६/३४४३) (का. सं. ८.३) । 'पुरा क्रूरस्य विसृपो विरप्शिन्' (३.१.१७/३४४४) (तै. १.१.९.३) ।

निष्ठा – ओदनं भुक्तवान् । देवदत्तेन [12]कृतम् । खलर्थ – [13]ईषत्करः (३.३.१२६/३३०५) कटो भवता । ईषत्पानः (३.३.१२८/३३०९) सोमो भवता । तृन् इति प्रत्याहारग्रहणम् । 'लटः शतृशानचावप्रथमासमानाधिकरणे' (३.२.१२४/३१००) इत्यारभ्य आ तृनो (३.२.१३५/३११५) नकारात् । तेन शानन्चानश्शतृतृनामपि प्रतिषेधो भवति (म.भा. १.४६९) । सोमं पवमानः (३.३.१२८/३१०८) । नडमाघ्नानः (३.२.१२९/३१०९) । [14]अधीयन् (३.२.१३०/३११०) पारायणम् (म. भा. १.४६९) । कर्ता (३.२.१३४/३११४) कटान् । [15]वदिता जनापवादान् ।

[१४९] द्विषः शतुर्वावचनम् । (म. भा. १.४७०)

चौरं द्विषन्, चौरस्य द्विषन् ॥

---

1. इति नास्ति फ. 2. च इत्यधिकम् ड. इ. फ. 3. ननु कपेः फ, तु न कपेः ब, वन नास्ति ह, न कपेः क. 4. परिक्रान्तम् क, पीतम् ह, भुक्तमोदनस्य ग. 5. इदमेषामासितम् । इदमेषामपक्रान्तम् फ. 6. विभक्तिः नास्ति क. 7. ककिनौ फ. 8. घटं फ. 9. खमुत्पतिष्णुः इत्यधिकम् क. 10. इष्णुचोऽपि निषेधः नास्ति ड. 11. वृषल्याः कामुकः इत्यधिकम् क. ड. इ. 12. भुक्तम् ड. फ. 13. ईषत्कारः ब. ग. 14. अधीयानः क. 15. वेदिता क.